

EXTRA EDITIE

Jaargang 34, no. 5

De Notenkraker

Officieel orgaan van vogelliefhebbers vereniging

**“VOGELVRIENDEN”
HARDENBERG & Omstr.**

Aangesloten bij:

Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Bestuur “Vogelvrienden”:

- Voorzitter: A.Tempelman, Floralaan 154, 7772 NV Hardenberg
Tel. 0523-267817
E-mail: vogelhokke@gmail.com
- Secretaris: H.Brokelman, Pinksterbloem 25, 7772 NK Hardenberg
Tel. 0523-260842
E-mail: hbrokelman@gmail.com
- Penningmeester: H.Edelijn, Lage Gaardenstraat 96, 7772 CN Hardenberg
Tel. 0523-265451
E-mail: hjedelijn@hotmail.com
- Ringencommissaris: H.Oldehinkel, Trompstraat 1, 7772 ZE Hardenberg
Tel: 0523-264959
E-mail: henk.sini@outlook.com
- Bestuurslid: R.Edelijn, Weidehof 7, 7772 GW Hardenberg
E-mail: rickedelijn@hotmail.com
Tel. 06-24886716
- Bestuurslid: H.Schepers, van Speijkstraat 20, 7772 ZC Hardenberg
E-mail: hjs.schepers@hotmail.com
Tel.0523-264880

Erelid: W.A.Tolman

Leden van verdienste: H.J.Edelijn, H.Oldehinkel, H.Kleinlugtenbeld

Redactie De Notenkraker:

Wiebe Tolman, Beatrixstraat 14, 7772 CR Hardenberg, tel.0523-261005,
mobiel 06-20009596; e-mail: wiebetolman@ziggo.nl

Voorz. tt.commissie: H.J.Schepers, J.C.J.van Speykstraat 20, Hardenberg

Materiaal opslag: Rolleman, Dedemsvaartseweg Zuid 63, Lutten

Beheer materiaal: H.Oldehinkel en H.Schepers

Jeugd coördinator: A.Tempelman, tel. 0523-267817

Contributie: € 38,00 per jaar

Voor 2012 65 jaar: € 33,00 per jaar

Jeugdleden t/m 17 jaar: € 19,50 per jaar

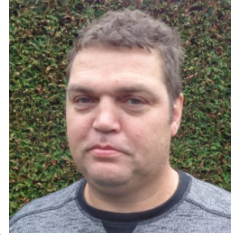
Betalingen: rekeningnummer NL58RABO0166870439 bij de Rabobank.
onder vermelding: “Vogelvrienden” Hardenberg.

VOORWOORD VOORZITTER

Beste Vogelvrienden,

Wiebe en ik hebben besloten een extra Notenkraaker de deur uit te doen omdat er verder ook weinig activiteiten zijn en hij voldoende copy had.

Op 15 mei werden we opgeschrikt door het plotseling overlijden van onze oud voorzitter Gert Kremer. Bij heel

veel mensen bekend als de zwammen man. Ik was destijds secretaris en heb hem een tijdje mogen mee maken in het bestuur, en hem later mogen opvolgen als voorzitter. Gert vond het fantastisch als er school groepen onze tentoonstelling bezochten hij genoot er van deze kinderen te vertellen over de vogels, wat hij overigens ook heel goed kon. Ook vond hij het belangrijk contact te houden met onze regio verenigingen uit de gemeente Hardenberg die hij dan ook 1x per jaar bijeen liet komen. We verliezen in hem een zeer betrokken lid, we zullen hem missen als vogelvriend maar ook als natuurvriend die ons vele mooie lezingen verzorgde. We wensen zijn familie ook alle sterkte toe met het verwerken van dit verlies.

Het is al weer juni het vaccineren is in volle gang en het gaat nu in een rap tempo gelukkig en er gaat al steeds meer open. De hoop is dan ook dat wij in september het verenigingsleven weer kunnen oppakken. Het is nu heerlijk weer na een lange periode van regen zit ik lekker in de tuin bij de voliere dit voorwoord te typen. De jonge Harlekijn kanaries zijn net uitgevlogen en worden vooral goed gevoerd door pa. Ook liggen er weer jonge loodbekjes in een nestkastje ik geniet er vol op van mijn voliere, de zebra-vinken kweek gaat nog niet zo heel voorspoedig maar wel een paar leuke exemplaren op stok. Laten we eerst maar eens genieten van onze zomer vakantie en hopelijk zie ik jullie in goede gezondheid en mogelijk in groot aantal weer terug op onze verenigingsavonden. Een fijne vakantie en tot volgend seizoen.

Arnold Tempelman, voorzitter.

JAARPROGRAMMA 2021:

Vrijdag 15 januari: nieuwjaarsbijeenkomst vervallen ivm. corona.

Maandag 26 April: Jaarvergadering vervallen ivm corona

Mei/Juni: Uitje of BBQ niet doorgedaan ivm corona

Maandag 20 September: mogelijk jaarvergadering

Maandag 18 Oktober: ledenvergadering+ inschrijving+ lezing

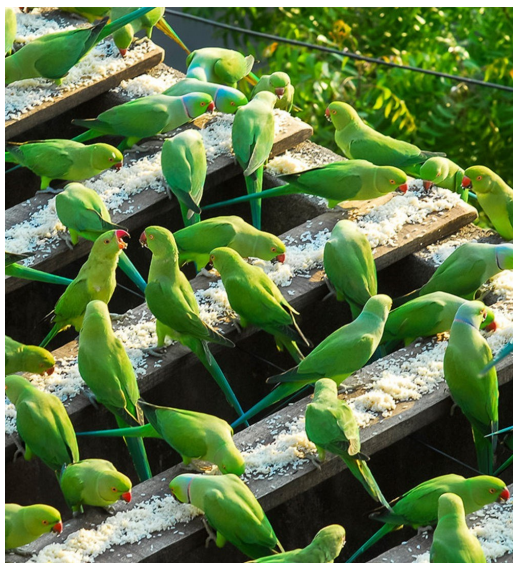
15 – 20 November: onderlinge Show

Vrijdag 14 januari 2022: Nieuwjaarsbijeenkomst

Joseph Sekar deelt de rijst uit

Dit is Joseph Sekar uit de Indiase stad Chennai. Hij begon ooit met het lokken en voeren van een paartje halsbandparkieten. Maar 2 werden er 4, daarna 8 en zo ging dat maar door. Momenteel voert hij dagelijks naar schatting 4000 halsbandparkieten. Op de bovenste foto legt Sekar de gekookte rijst neer op een stelling met lange planken. Op de onderste foto zien we hoe een deel van de halsbanden zich tegoed doet aan de rijst. Dagelijks gaat er 60 kg door. Kosten: 500 Indiase roepia's, omgerekend € 5,66, dat is 40% van het inkomen van Joseph Sekar. Dan moet je wel een echte vogelliefhebber zijn! Kijk ook op internet: Video's from the birdman from India.

De halsbanden eten van de rijst

Herbers

T W E E W I E L E R S

MOLENPLEIN 4
HARDENBERG
TEL. (0523) 26 20 54

DIERENSPECIAALZAAK

Road Force

- 🐾 Diervoeding
- 🐾 Snacks
- 🐾 Benodigdheden
- 🐾 Vissen
- 🐾 Aquaria
- 🐾 Aquarium- en vijverplanten
- 🐾 Hengelsport

Sallandsestraat 27 Hardenberg

0523 769 003

Inkopen doen? Adverteerders gaan voor!!!

AVIA SERVICE STATION.....

DE GROOT
BRUCHTERWEG 99
7772 BK HARDENBERG
TEL. 0523-261588

Oliecontrole geeft zekerheid
Extra zekerheid schenkt

AVIA

RADEMAKERS POELIERSBEDRIJF

Adm.Helfrichstraat 1-b, Hardenberg, tel. 0523-264987

ELKE DAG KIP VAN HET SPIT

GEGRILDE BOUTEN

SPARE RIBS

KANT & KLARE NASI EN BAMI

Emmen, Hardenberg, Hogeveen en Nijverdal

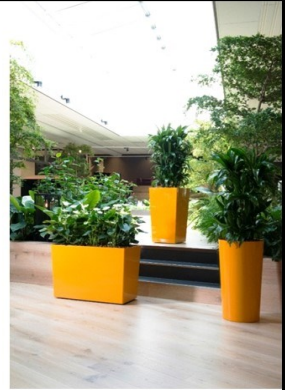

GROEN IN BEDRIJF

Interieurbeplanting: van een kleine kantooromgeving tot een mooie binnentuin in een wooncomplex.

Met Groen in Bedrijf zorgt Harold Meijer uit Hardenberg voor aanleg en onderhoud van diverse interieurbeplanting.

Voor een aangename werkplek

Groen in bedrijf
Tel. 06 - 58 79 55 62
info@groen-in-bedrijf.nl
www.groen-in-bedrijf.nl

IN MEMORIAM

Gert Kremer

Op zaterdag 15 mei overleed zeer plotseling ons lid Gert Kremer. Hij was enige jaren voorzitter van onze vereniging, waarvoor we hem veel dank verschuldigd zijn. Zijn befaamde collectie roodrug mutanten waren een sieraad voor onze tentoonstellingen.

Naast de vogelhobby had Gert nog een geheel andere liefhebberij. Hij had zich namelijk veel kennis verworven op het gebied van paddestoelen. Zijn vakkennis daarover wordt alom geprezen op internet. Gert Kremer werd 76 jaar.

Redactie Notenkraaker.

Tankstation
Doe het zelf center

ESSO

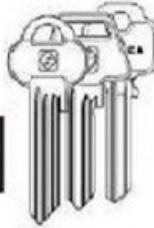
De Aerdijk 20
7783CN Gramsbergen
www.oosterveensolihandel.nl

OOSTERVEEN

Wij maken elk gewenste kleur
op onze
nieuwste verfmengmachine

HISTOR

* DIERENVOEDERS

SLEUTELMAKERIJ

de *nieuwe*
manier van
kleur kiezen

HISTOR

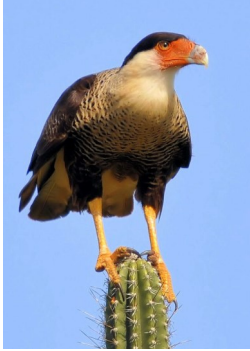
WILTINK
GEVELREINIGING

*Reinigen - Voegen vernieuwen -
Impregneren*

Rheezerweg 82 • 7795 DA Diffelen
Tel. (0523) 26 36 43
Mobiel: 06 55142133
www.wiltink-gevelreiniging.nl

De kuifcaracara (*Caracara plancus* of *Polyborus plancus*)

Dit is in principe een grote roofvogelsoort uit Zuid-Amerika, maar de vogel komt ook voor op de eilanden in de Caribische zee, waaronder Curaçao.

In het Papiamentu heet de vogel daar Wara-wara. Het is een opvallende verschijning met het rood aan z'n kop en z'n zwarte pet.

Ik zag hem op Curaçao geregeld vliegen in het buitengebied, zowel in de lucht als geduldig wachtend op een hoog punt in de omgeving, zoals een hoge cactus. Hij pakt z'n prooi niet alleen vanuit de lucht maar ook hard rennende in de achtervolging op de begane grond.

Hij eet zowel levende prooidieren als dode dieren.

Op het menu prijken vooral insecten, vogels, eieren, hagedissen, leguanen, wormen, kikkers, schildpadden, ratten en muizen. Ook eten ze graag van aangespoelde dode vissen.

Door hun snelle manier van optreden, blijven ze andere concurrenten vaak voor. Zo pikken ze de prooi weg voor buizerds, pelikanen en lepelaars.

Bij aankomst op een locatie veroorzaken ze veel onrust onder andere vogels. De hele omgeving raakt in rep en roer. Te vergelijken met de komst van een slechtvalk hier. Alleen al door zijn verschijning jaagt ook die de andere vogels op de vlucht. Alom paniek dus. Waarna het een poosje duurt voor de rust is weergekeerd.

Wiebe Tolman.

Adverteerders: bedankt!!!

De Kleine Zwaan is niet klein.

De meeste mensen noemen zwanen altijd gewoon zwanen. Dat geldt ook voor mezen waarvoor men veelal niet weet of het bijvoorbeeld een kool- of pimpelmees is of soms een nog andere soort is. Ze weten niet beter omdat ze geen kennis hebben van vogels. Ze lijken immers zo erg op elkaar. Dat is niet kwalijk te nemen. Ieder mens heeft zo zijn eigen interesse.

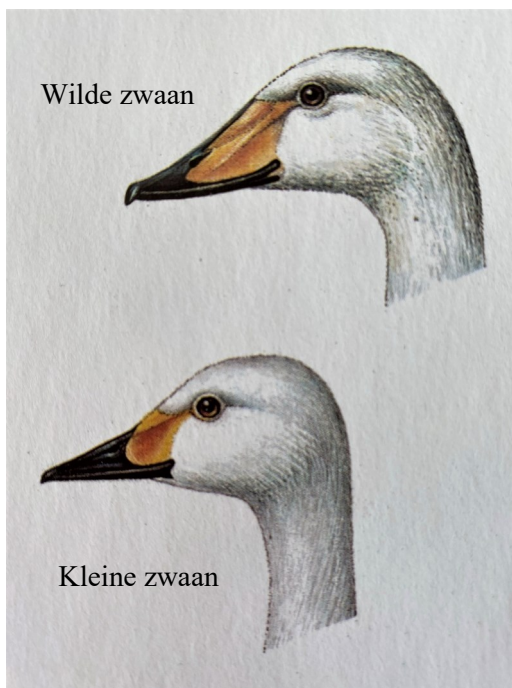
De knobbelzwaan is hier van de zwanen wel de bekendste en verblijft hier het hele jaar door. Ze zijn inheems, zoals dat heet. In deze tijd broeden ze op diverse plaatsen in de hele regio. Zoals ook vorig jaar in de Marslanden. In de buurt van de Schoutenhof zat een moeder knobbel op wel 9 eieren. Acht er van kwamen uit. Eén ei bleef na het uitkomen moederziel achter en een stel gedomesticeerde eenden hield dat toen maar wat gezelschap. En op 26 juni zwom de hele familie met zijn allen nog vrolijk rond in de buurt van Collendoorn en genoten ze van de zomerzon.

Maar in een veld met witte zwanen die we hier tijdelijk in de winter kunnen aantreffen, zitten soms meerdere soorten. Soms mét, maar ook heel vaak zonder knobbelzwanen. Járen geleden ‘smikkelden’ drie soorten van het gras onder de sneeuw in de buurt van Laar bij het Laarsches Bruch. Dat is een natuurgebied met een grote plas water bij de grens dat in 1986 ontstond toen men zand nodig had voor de bouw van het NAVO depot bij Coevorden. Het waren de wilde, de kleine en de fluitzwaan. Wat grootte betreft hebben ze veel overeenkomst, onderling zijn er wel wat kleine verschillen. De fluitzwaan heeft immers een zwarte snavel en is genoemd naar het ‘blafferig’ geluid dat hij maakt. In de vlucht maken ze vooral een fluitend geluid, vandaar de naam.

De andere twee, de wilde en de kleine zwaan, hebben beide een gele snavel. Ja, zie dat verschil dan maar eens, zou je zeggen. De kleine zwaan is inderdaad iets kleiner en meer gedrongen dan de wilde zwaan. Dat verschil ontdek je met name als ze samen in een groep verblijven. Beter is het om te kijken naar de grootte van het gele gedeelte op de snavel. Dat loopt bij de kleine zwaan minder lang naar de snavelpunt door dan bij de wilde, het stopt eerder. Bij de wilde heeft het gele deel meer een zaagvorm. Trouwens, beide soorten hebben een hals die wat rechter van model is dan bij de knobbelzwaan.

Harry Kruiper.

Geheugensteuntje redactie: de kleine zwaan heeft een klein beetje geel aan de snavel.

Koppel knobbelzwanen in Collendoorn met 8 jongen.

De Dierenwinkel

Admiraal Helfrichstraat 1C

7772BV Hardenberg

T: 0253 260680

E: dierenwinkel.hardenberg@gmail.com

**Facebook: [www.facebook.com/
dierenwinkel.hardenberg](http://www.facebook.com/dierenwinkel.hardenberg)**

De holenduijf is een prachtig klein duifje die in onze omgeving betrekkelijk veel voorkomt. In de wintermaanden zie je ze vaak in groepjes van 10 tot 12 stuks op de akkerlanden rond Hardenberg. Daar vallen ze echter niet op, want de meeste mensen denken dat het een groep houtduiven is. Bij nader inzien is deze holenduijf echter behoorlijk kleiner dan de houtduif. En het meest in het oog springend bij de holenduijf is het ontbreken van de witte ring in de nek, die

voor de houtduif zo typerend is.

De naam van de holenduijf zegt al dat deze duif graag in holtes broedt. Niet alleen in holle bomen, maar ook in de wat grotere nestkasten. Een paartje holenduiven blijft altijd bij elkaar en ze komen elk jaar terug op dezelfde plek om daar te nestelen. Nu kan het gebeuren dat de nestruimte al door een andere soort is bezet, mogelijk door een paartje kauwen. Wat nu?

Daar heeft de holenduijf een hele bijzondere oplossing voor gevonden. Niks geen gevecht om de nestruimte. Nee, de holenduiven wachten geduldig af tot de jonge kauwen zijn uitgevlogen, waarna zij de nestruimte innemen!

Alle seizoenen blijven
genieten van uw tuin?

Buitenverblijven

- ✓ Groot assortiment
- ✓ Stel samen naar eigen idee
- ✓ Diverse maten
- ✓ Kapschuurmodel, plat dak & zadeldak

Kijk op onze website voor een greep uit ons assortiment buitenverblijven

Rheezerweg 93, 7794 RJ Rheeze | ☎ 0523 26 18 96

www.houhandelwoertink.nl

VOEDERS

**OVERWEG
HARDENBERG**

www.overweghardenberg.nl

JUMPER

Alles voor uw vogels!

Voeding & zaden, kooien, speelgoed en volièrebenodigheden

HDV, Teurlings, Konacorn, Kasper Fauna Food,
Beyers, Versele Laga, Prestige, Beaphar

Hessenweg 17 | 7771 CH | Hardenberg | T. 0523-261684

Kijk ook eens op de site van de NBvV op facebook en tik in:

www.nbv.nl

Welkom bij

Nederlandse Vogelliefhebbers (NBvV)

Uit de Drachtster Courant van 5 juli 1948:

Ekster broedt kipeieren uit.

BOORNBERGUM. Onlangs ontdekte het zontje van de heer K. Klomp alhier, een ekster, die bezig was in het geboomte zijn nest te bouwen. Het knaapje bracht daarop drie kipeieren in het nest van de ekster, die daarna rustig ging zitten broeden. Toen de drie weken broedtijd om waren, ging het jongetje vlug eens in het nest kijken en hij zag daar drie springlevende kleine kuikentjes. Terstond nam hij ze mee naar huis en ze groeien thans als kool.

De vogel en zijn naam.

Een boekbespreking van 'Baardman & Boterkontje'

Toine Andernach is een enthousiaste vogelaar en schrijver. Het is ook een taalkundige met passie voor vogels. Want over de vogel en zijn naam gaat dit boek van hem dat recentelijk verschenen is.

Over de herkomst van raadselachtige vogelnamen gaat dit boek vooral. Bijvoorbeeld over de spechtensoort Draaihals. Want die kan zijn kop dus verder draaien dan de meeste andere vogels. Omdat hij ook kan sissen als een slang en een heel lange tong heeft, wordt hij in Vlaanderen ook wel adderspecht en slangenvogel genoemd. En in Duitsland noemen ze hem ook Wendehals.

Het gaat ook over plaatsnamen. Maar bestaat er ook een Vinkendam? Net als Valkenburg, Ravenstein, Lage Zwaluwe en Duivendracht? In het boek lees je over een ja of nee.

Dat de visarend in de Biesbosch de jongen op zijn nest vis voert, is bekend. Maar eet de koereiger, die hier soms als dwaalgast voor komt, ook een koe? Waarom dan zijn naam? En hebben jullie de klapekster die met name in de winter in de Engbertsdijkvenen te zien is, wel eens horen klappen? Het boek gaat ook over hoe de naam van tortelduif ontstaan is en eigenlijk niet de Turkse tortel zou horen te heten? Of wel? De latijnse naam is turtur en daarom is ie aanvankelijk in het gebruik tortel gaan heten. Maar om toch te onthouden dat het een duivensoort is, is de naam toen tortelduif geworden. En die is nog weer afgeleid van turtulduva, welke naam al in 1100 gevonden werd. En dat hij ook Turkse tortel is genoemd is wel aannemelijk. Hij komt van oorsprong uit Zuidoost-Europa en daar ligt het grote Turkije. Nu weten we ook waarom hij bij de oosterburen Türkentaube genoemd wordt.

Het boek is compleet met hele mooie beelden. Ieder hoofdstuk wordt geïllustreerd met mooie actuele foto's. Maar ook met 250 met de hand ingekleurde gravures van de beschreven vogels. Heel bijzonder is ook dat er mooie oude prenten in opgenomen zijn uit het nieuw uitgebrachte vogelboek 'Nederlandsche Vogelen'. Dit boek bestond oorspronkelijk uit 5 delen en dateert van 1770 tot 1829. Nieuwsgierig geworden? Uitgeverij Noordhoek heeft het in de boekhandel gezet onder ISBN Nummer 978 90 5615 6930.

Harry Kruijer.

Sterk in installatiewerk!

- Het aanleggen en verzorgen complete cv installaties.
- Het repareren / onderhoud / vervangen ketels.
- Het infrezen en leveren complete vloerverwarminginstallatie.
- Dakwerken.
- Aircó's leveren en installeren.
- Inregelen en adviezen op stookgedrag centrale verwarming.

Onderhoud combiketel
€ 57,50

24/7 BEREIKBAAR

10% KORTING OP VERVANGENDE ONDERDELEN!

Servicebedrijf S.T.O.
Postbus 260, 7770 AK Hardenberg
Tel. 0523 - 745 686

info@servicebedrijf-sto.nl
www.servicebedrijf-sto.nl

Wij adviseren u graag over uw verzekeringen, uw hypotheek en bij de aan- en verkoop van uw woning!

- Verzekeringen
- Makelaardij
- Hypotheken
- Bankzaken
- Pensioenen
- Arbeidsdienst

VRIELING

Dedemsvaart | Hardenberg | Zwolle
0523 - 28 27 26 mail@vrieling.nl vrieling.nl

Hoe bevruchten onze vogels?

Vogels hebben een achteruitgang, ook wel aarsopening of anus, maar meer bekend als cloaca, die 4 functies heeft.

1. het voert de ontlasting af
2. het voert de urine af
3. het dient als geslachtsorgaan.
4. het voert de eieren af

De ontwikkeling in een vogelei

De meeste van de soorten die wij houden, zoals tropen, kanaries en parkieten, wrijven bij de paring met het onderlichaam tegen elkaar, waarbij de cloaca's op elkaar aansluiten. Het sperma van de man wordt daarbij overgedragen naar het vrouwtje en gaat op zoek naar een eicel. We zijn er allemaal wel getuige van geweest, dat deze vrijpartij bij onze vogels maar heel kort duurt.

Iets anders gaat het bij watervogels als eenden, ganzen, zwanen, maar ook bij kalkoenen en struisvogels. Bij deze soorten heeft het mannetje een soort penis, terwijl de opening van het vrouwtje daar ook op ingesteld is. De paring bij de genoemde soorten duurt dan ook beduidend langer. Hoewel de paring meestal onder water gebeurt heb ik dit bij de wilde eend wel eens van dichtbij kunnen waarnemen. Na de geslachtsdaad trok de woerd er een soort "ventieltje" uit van zeker 5 a 6 cm lang.

Bij kippen en kwartels hebben de mannen een soort penisachtige verhoging van de cloaca. Die zwelt op als de paring moet plaatsvinden. Ik kende een kweker van Japanse kwartels in Overijssel die de bevruchting van zijn kwartels zelf letterlijk en figuurlijk ter hand nam. Hij heeft mij dit eens gedemonstreerd. Door bij de kwartelhaan de cloaca met zijn vingers te masseren kwam het sperma al bruisend tevoorschijn. Hierna bracht hij het sperma met zijn vingers over op de cloaca van de kwartel hen. Een soort kunstmatige inseminatie dus. Zijn commentaar zal ik nooit vergeten: "Honderd procent bevruchting".

Wiebe Tolman.

Parende wilde eenden.

AUTORIJSCHOOL
E G G E N G O O R

INTRODUCTIE LES GRATIS !!

Hoornblad 20

Tel : 0523-264386

Mob: 06-51083650

FIETSWERELD A. SLOT

Hessenweg 21 * 7771 CH Hardenberg
www.fietswereldaslot.nl * 0523-261340

Vogelweetje 30: De houtsnip (*Scolopax rusticola*)

Deze vogel behoort tot de familie van de strandlopers, maar hij leeft in het bos. Daar krijg je hem echter praktisch nooit te zien. Overdag trekt hij zich namelijk terug in de dichte ondergroei en bovendien heeft hij een perfecte schutkleur. Daar maakt hij met het nestelen ook dankbaar gebruik van. Met z'n bruin

gestreepte verenpak maakt hij z'n nest op de grond tussen afgefallen blad en daarbij valt hij totaal niet op. Bij verstoring zal hij ook pas op het laatste moment opvliegen.

Als de vogel tussentijds het nest verlaat dan dekt hij de gespikkelde eieren toe met afgefallen blad zodat het nest praktisch onvindbaar is.

In de omgeving van Hardenberg komt de houtsnip nog voor in de Staatsbossen en in het natuurgebied Collendoorn.

In Nederland mag de houtsnip sinds de nieuwe jachtwet van 2002 niet meer worden bejaagd. Daarvoor was het een geliefde wildsoort. In jagerskringen stond de houtsnip bekend als *de dame met het lange gezicht*.

Omdat het schieten van deze vogel niet gemakkelijk was bestond er tussen 1949 en 1970 een door Bols opgerichte Bols Snippen Club (BSC). Hier kon men alleen lid van worden als men een doublet houtsnippen schoot. Wel moest dit door twee getuigen worden bevestigd. Men kreeg dan van Bols een speld, een oorkonde en een liter jenever.

Hoe gek kun je zijn!

In de herfstmaanden wil de houtsnip nog wel eens gedesoriënteerd op de vreemdste plekken neerstrijden. Er zijn gevallen bekend dat ze in de stad zelfs op een balkon landden. Zelf werd ik al eens gewaarschuwd dat er aan de Van Speyckstraat een bruine vogel in de tuin zat. Het bleek inderdaad een houtsnip te zijn. Samen met de bewoner hebben we het hek van de tuin geopend, waarna de houtsnip weer het luchtruim koos.

Wiebe Tolman.

Nest van houtsnip

Het komt nog wel eens voor dat leden zich - met de beste bedoelingen - rechtstreeks wenden tot het Bondsbureau in Bergen op Zoom, zoals bijvoorbeeld bij een verhuizing. Op het Bondsbureau kunnen ze uw gegevens echter niet digitaal verwerken. Dit kan alleen met de post die via een afdelingssecretariaat bij de bond binnen komt. Wendt u zich in zo'n geval dus altijd tot onze eigen secretaris Herman Brokelman. Die heeft wel direct digitaal contact met het Bondsbureau.

Ringen bestellen:

Voor het nieuwe seizoen 2022 kunt u ringen bestellen.

Het bestelformulier kunt u downloaden via www.vogelvriendenhardenberg.nl onder de tab vogelringen.

De 2^e ronde formulier inleveren kan tot 20-09-2021